

Bilaga 4. Samrådsredogörelse

Bro över Kälvvån, E10

Kalix kommun, Norrbottens län

2021-11-24

Uppdragsnummer: 10226773

Trafikuleå

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse, Bro över Kälvån

Författare: WSP Samhällsbyggnad

Dokumentdatum: 2021-11-24

Ärendenummer: TRV 2015/19573

Version: 1.0

Kontaktperson: Magnus Vennberg, Projektledare, Trafikverket

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Samråd	5
Aktuella åtgärder	5
Samrådsrets	6
Samråd	6
Samråd med länsstyrelsen	6
Samråd med kommunen	7
Samråd med myndigheter och organisationer	8
Hantering av inkomna synpunkter	8

Bilagor

4a. Samrådsunderlag

4b. Sändlista

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Sammanfattning

Inför upprättande av den miljökonsekvensbeskrivning som ska ingå i ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och Natura 2000-tillstånd har ett avgränsningssamråd genomförts enligt bestämmelserna i 6 kap miljöbalken.

Avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Yttranden har inkommit från Länsstyrelsen Norrbotten och Försvarsmakten. Kalix kommun och Skogsstyrelsen har meddelat att man inte har något att invända. Sveriges geologiska undersökning samt Havs- och vattenmyndigheten har valt att avstå från att lämna yttranden.

I arbetet med framtagandet av ansökningshandlingen har de frågor som ställts och de synpunkter som framkommit under avgränsningssamrådet i möjligaste mån beaktats.

Bakgrund

Samråd

Denna samrådsredogörelse är en del av ansökan om vattenverksamhet enligt 11 kap. samt 7 kap. 28 § miljöbalken med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning som tagits fram inför Trafikverkets planerade rivning och anläggning av ny bro över Kälvån, E10 i Kalix kommun. Samrådsredogörelsen syftar till att beskriva samrådsprocessen i sin helhet. Det innefattar bland annat en redogörelse över vilka som bjudits in till samrådet, samrådsmöten och inkomna synpunkter.

Trafikverket har bedömt att planerad verksamhet kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 § miljöbalken (Natura 2000- tillstånd) och att den planerade vattenverksamheten antas medför betydande miljöpåverkan. Därmed krävs en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. 20 § miljöbalken och ett avgränsningssamråd har därför genomförts.

Avgränsningssamråd har genomförts under perioden 29 april till 20 maj 2020 med tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådsprocessen kompletterades även i ett senare skede med två fastigheter, där fastighetsägarna fick ta del av samrådsunderlag och möjlighet att ge synpunkter, under perioden 3 november 2021 till 18 november 2021.

Syftet med samrådet är att i ett tidigt skede ge verksamhetsutövaren kunskap om kända eller befarade omständigheter som kan utgöra hinder, klargöra problemställningar och att identifiera och avgränsa särskilt viktiga frågeställningar att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen. Samrådsprocessen har också gett samrådsparterna tidig kunskap om planerad verksamhet och möjlighet att påverka inriktningen på projektet.

Aktuella åtgärder

Bron över Kälvån ligger längs E10 cirka 8 kilometer norr om Morjärv i Kalix kommun, Norrbottens län.

Trafikverket planerar att riva befintlig bro över Kälvån och bygga en ny bredare bro i nytt läge uppströms befintlig bro, för att möjliggöra att E10 ska kunna byggas om till mötteseparerad väg. I arbetet med vägplan för vägsträckan Morjärv – V. Svartbyn har breddning av befintlig bro utretts, detta alternativ valdes bort bl.a. utifrån att det inte skulle innebära någon förändring av öppningen under bron, som bedömts vara för smal. För att möjliggöra 2+1 körfält på bron samt att öka den fria öppningen under bron har olika utformningsalternativ utretts.

Huvudalternativet som beskrivits i genomfört samråd är en plattrambro med två spann med ett brostöd i vattnet. Bron planeras att byggas i nytt läge cirka 50 meter uppströms befintlig bro. Spannlängden planeras bli 26 + 26 meter, den planerade fria brobredden är 14,1 meter vilket möjliggör för 2+1 körfält över bron. Den nya bron ska uppfylla högsta bärighetsklass BK4. För att möjliggöra för vilt och ren att passera under bron planeras faunapassager i form av landremсор under bron. Dessa planeras att utformas som en smalare remsa ca 3 meter bred över medelhögvattennivån på södra sidan vattendraget och en bredare passage på motsatt sida, ca 15 meter bred.

Samrådskrets

Inför samrådet har ett samrådsunderlag tagits fram, se bilaga 4a. Samrådskretsen inkluderar fastigheterna belägna vid bron över Kälvån, fastigheterna Övermorjärv 9:48, Övermorjärv 9:17, , samfälligheten Övermorjärv S:89, samt berörda föreningar, organisationer och myndigheter som kan tänkas bli berörda av planerad vattenverksamhet. Samrådskretsen kompletterades även i ett senare skede med fastigheterna Övermorjärv 9:27 och Övermorjärv 10:16. Se fullständig sändlista bilaga 4b.

Samtliga samrådsparter har fått ta del av framtaget samrådsunderlag via brevutskick. Information om samrådet har även funnits tillgänglig på Trafikverkets hemsida, se även avsnitt samråd med särskilt berörda och allmänheten nedan.

Samråd

Samråd med länsstyrelsen

Länsstyrelsen Norrbotten:

Enheterna för miljöanalys, naturmiljö, samhällsplanering och kulturmiljö samt miljöskydd har inkommit med ett gemensamt yttrande rörande bron över Kälvån.

Länsstyrelsens yttrande innehåller följande synpunkter:

- Länsstyrelsen ställer sig positivt till att den föreslagna bron är dimensionerad efter vattendragets naturliga form och flöden. Den kommer att medföra större genomströmningsarea jämfört med den befintliga bron, vilken är dämmande vid höga flöden. Ur detta hänseende är det positivt att de befintliga vägbankarna som går ut i Kälvån kommer att tas bort vid rivning.
- Länsstyrelsen inställning till grävning och andra grumlande arbeten inom vattenområdena är att de ska ske innanför läns med geotextil (siltgardin) som går ända ner till botten. Och nämnda skyddsanordningar tas bort först efter att allt suspenderat materia från verksamheten sedimenterats eller avlägsnats ur vattenområdet och efter att all hantering av massor, avvattningsvatten eller miljöfarliga ämnen avslutats. Arbetstiden bör anpassas så att påverkan på växter- och djurlivet minimeras.
- Trafikverket bör iaktta särskilda försiktigheter vid uppläggning av finsediment som kan innehålla sulfid. Sulfidhaltiga massor bör inte placeras på ett sätt att det kan finnas risk för att massorna lakas ut och via t.ex. vägdiken negativt påverka växt- och djurliv.
- Kommande MKB bör redogöra för eventuella förekomster av sulfidhaltig jord i området samt hur sådan jord kommer att hanteras inom projektet.

Naturvärden

- I kommande MKB bör Trafikverket beskriva vilka fiskarter som finns i systemet och om det kräver några särskilda skyddsåtgärder med hänsyn till dessa. Det bör även framgå under vilka perioder som arbeten i vatten planeras.
- Det är viktigt att fiskvandring mellan älven och Kälvån kan fortgå även under byggnationen.

- MKBn ska redogöra för påverkan på upp- och nedströmsvandring av fisk, utter och ryggradslösa djur under byggtiden. Det bör framgå av MKBn hur strömnings- och bottenförhållandena ser ut i området för brobygget. Före arbetena startar ska inventering av eventuella lekbottnar för öring göras liksom en riktad inventering av flodpärlmusslor.
- MKBn bör redovisa för hur grumling och sediment kan komma att påverka djur och växtliv i vattendragen. Trafikverket ska även redogöra för vilka skyddsåtgärder som kommer att vidtas för att förhindra erosion och grumling samt hur man avser minimera påverkan på strandmiljön.
- MKBn ska även innehålla en redovisning för huruvida verksamheten kommer att påverka rödlistade arter eller arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen. Om arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen kommer att påverkas ska MKBn innehålla en bedömning om verksamheten kommer att kräva dispens enligt artskyddsförordningen.

Natura 2000

Viktigt att kommande MKB ska innehålla följande:

- Beskrivning av Natura 2000-området, utpekade naturtyper och arter som berörs av projektet.
- Beskrivning av hur verksamheten påverkar Natura 2000-området som helhet. Vilka blir de direkta och indirekta effekterna av Natura 2000-området?
- Påverkan på bevarandesyfte. Kommer projektet att påverka naturtypen och arternas gynnsamma bevarandestatus?
- Redogörelse för om naturtyp kommer att återställas vid det gamla brofästet efter rivning av bron.

Kulturmiljö

Dokumentationen av den befintliga bron bör ske i text och bild och göras före, under och efter rivning. En mindre dokumentationsrapport bör sammanställas och skickas till Norrbottens museum för kännedom. (Detta ska genomföras då bron finns upptagen som klass III i Länsstyrelsen i Norrbottens inventering av värdefulla broar, Trafikverkets anm.)

Övriga synpunkter:

Trafikverket ska redovisa för vilka förebyggande åtgärder som planeras för att förhindra att frön och andra delar av invasiva främmande arter inte följer ned massor eller arbetsmaskiner och etablerar sig i området.

Det ska tydligt framgå av kommande handling hur stor area av vattendragets botten och strandområde som kommer att påverkas samt vart uppställningsytor och likande kommer att placeras.

Samråd med kommunen

Kalix kommun:

Samhällsbyggnadsnämnden har meddelat att man inte har några synpunkter angående avgränsning eller innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Samråd med myndigheter och organisationer

Sveriges geologiska undersökningar (SGU):

SGU har meddelat att man avstår från att lämna yttrande i rubricerande ärende.

Havs- och vattenmyndigheten:

Myndigheten har meddelat att man tagit del av samrådsunderlaget och avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Man meddelar även att myndigheten inte tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Skogsstyrelsen:

Skogsstyrelsen meddelar att man tagit del av insända handlingar och gjort en genomgång i myndighetens tillgängliga kartsystem. Skogsstyrelsen har inget att invända mot de planerade åtgärderna.

Försvarmakten:

Försvarmakten påtar i sitt yttrande att det är av största vikt att hänsyn tags till utformningen av väg och bro för myndighetens tyngsta och bredaste fordon enligt nedan:

- Aktuell väg och bro ska klara av tunga transporter av upplastade stridsvagnar eller motsvarande (totalvikt 100 ton, axeltryck 12 ton, bredd 4,2 meter)
- Sidomarkeringsstolparna vid vägrenen ska anläggas minst 0,5 meter utanför asfaltsbeläggningen.
- Fri höjd ska vara minst 4,5 meter.

Försvarmakten meddelar även att det är även viktigt att framkomligheten under byggtiden inte inskränks och kapaciteten för transporter behålls utan avbrott.

Hantering av inkomna synpunkter

I arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och övriga handlingar som utgör del av ansökan har de frågor som ställts och de synpunkter som framkommit under avgränsningssamrådet i möjligaste mån beaktats.

Inkomna synpunkter från länsstyrelsen har beaktats enligt följande:

Trafikverket har föreslagit ett antal skyddsåtgärder för att minimera grumling i vattenområdet och negativa konsekvenser som grumling kan medföra. Siltgardin har inte bedömts vara en lämplig skyddsåtgärd utifrån vattendragets egenskaper. Planerad byggtid har anpassats så att grumlande arbeten ska undvikas när för vattendraget förekommande fiskarter är som mest känsliga.

Länsstyrelsen har påpekat att särskilda försiktigheter ska iakttas vid hantering av sulfidhaltiga massor. Inga sulfidhaltiga massor har påträffats vid geotekniska undersökningar i Kälvsås närhet.

I enlighet med länsstyrelsens yttrande beskrivs aktuella arter (djur och fisk) samt skyddsåtgärder i MKB, bilaga 8 till ansökan. Planerade åtgärder är anpassade på ett sådant sätt att fiskvandring kommer att kunna fortgå under byggtiden.

Gällande inventering av flodpärlmussla och inventering av eventuella lekbottnar för öring så är sådana inventeringar utförda och återfinns i bilaga 8c till ansökan.

Gällande artskydd så redovisas i MKB till ansökan arternas nyttjande av aktuellt område och vilken påverkan planerade åtgärder bedöms ha. Påverkan bedöms inte påverka gynnsam bevarandestatus för arten drillsnäppa. Trafikverket har bedömt att förbuden i 9 § Artskyddsförordningen inte aktualiseras för revlummer eftersom artens bevarandestatus inte bedöms påverkas av planerade åtgärder på lokal och regional nivå.

En beskrivning av Natura 2000-området och dess naturtyper och arter, samt påverkan på Natura 2000-området och de indirekta och direkta effekter som uppstår redovisas i MKB till ansökan.

Gällande återställande av strandzonen efter rivning av gamla brofästet så bedömer Trafikverket att den omgivande vegetationen på sikt kommer att kunna återkolonisera den blottade ytan, varpå inga permanenta skador bedöms uppstå och på sikt bedöms en mer naturlig strandzon skapas än den som befintlig bro utgör ett tydligt avbrott i vid nollalternativet.

Beskrivning av skyddsåtgärder och kontroll för att förhindra att invasiva arter sprids till området återfinns i MKB till ansökan.

I teknisk beskrivning, bilaga 7 till ansökan, och tillhörande ritningar beskrivs och illustreras ytor inom vattenområdet som kommer att påverkas av planerade åtgärder.

Bron ska dokumenteras i enlighet med länsstyrelsens yttrande vilket framgår av planerade skyddsåtgärder, se MKB.

Yttrande från försvarsmakten beaktas enligt följande:

Den nya bron ska dimensioneras för trafiklast enligt gällande Krav Brobyggande och utformas så att mötesfri landsväg med mitträcke och en omkörningssträcka i ena körriktningen kan anläggas på bron. Förutsättningarna enligt försvarsmaktens yttrande tas med vid detaljprojektering av ny bro.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 972 42 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se